

Návrh

ZÁKON

ze dne2023,

**kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele,
ve znění pozdějších předpisů.**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o ochraně spotřebitele

Čl. I

V § 24b odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění zákona č. 36/2008 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 378/2015 Sb., zákona č. 183/2017 Sb. a zákona č. 238/2020 Sb., se slova „podle § 23“ nahrazují slovy „podle § 23, 23a, 23b, 23c nebo 23d“ a slova „jež byla spácháním přestupku porušena“ se nahrazují slovy „jejímž porušením došlo ke spáchání přestupku“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Řízení zahájené orgány provádějícími dozor nad ochranou spotřebitele přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle zákona č. 634/1992 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ ÚČINNOST

Čl. III

Tento zákon nabývá účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

A. ÚČEL ZÁKONA

Cílem navrhované regulace je odstranění právní nejistoty ve vztahu k § 24b zákona č. 634/1992 Sb. a jednoznačné stanovení, že k projednávání přestupků jsou příslušné veškeré správní orgány, jimž je zákonem č. 634/1992 Sb. stanovena působnost pro výkon dozoru nad dodržováním příslušných katalogů povinností podle zákona č. 634/1992 Sb. nebo zákona č. 89/2012 Sb.

B. ZHODNOCENÍ PLATNÉHO PRÁVNÍHO STAVU

Zákonem č. 374/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, došlo k významné úpravě dozoru nad ochranou spotřebitele, a to jak věcně, tak provedením změny systematiky v úpravě dozorových orgánů a jejich působnosti. Tato změna se však nepromítla zcela transparentně do společných ustanovení k přestupkům, konkrétně do ustanovení § 24b odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb. V něm beze změny zůstalo znění věty první, jíž je stanoveno, že „Přestupky podle tohoto zákona projedná správní orgán, který podle § 23 vykonává dozor nad dodržováním povinností, jež byla spácháním přestupku porušena.“. Ustanovením § 23 zákona č. 634/1992 Sb. je však nově stanovena působnost k vykonávání dozoru nad dodržováním povinností stanovených citovaným zákonem pouze České obchodní inspekci s výjimkou dozoru, pro který jsou příslušné ve vymezených oblastech právních vztahů na úseku ochrany spotřebitele správní orgány podle § 23a až 23c tohoto zákona.

Současný stav by mohl umožňovat více interpretací, včetně takové, podle které by bylo znemožněno projednat přestupky jiným správním orgánem, než Českou obchodní inspekci, a to navzdory tomu, že není věcně příslušná k dozoru nad dodržováním všech povinností, jejichž porušení je stanoveno jako skutková podstata přestupku podle zákona č. 634/1992 Sb. Takový přístup by byl zcela nepřijatelný, odporoval by záměru zákonodárce a v podstatě by ochromil, případně oddálil účel očekávaných účinků dozoru, včetně využití preventivně odstrašujícího významu případného uložení správního trestu za spáchání přestupku. Cílem navrhované regulace je tedy odstranění právní nejistoty a právního vakua v případě orgánů podle § 23d zákona č. 634/1992 Sb.

C. VYSVĚTLENÍ NEZBYTNOSTI NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY

Uvedený stav a možná rizika je nutné v co možná nejkratší době napravit a jednoznačně a v procesních úkonech předvídatelně stanovit, že k projednávání přestupků jsou příslušné veškeré správní orgány, jimž je zákonem č. 634/1992 Sb. stanovena působnost pro výkon dozoru nad dodržováním příslušných katalogů povinností podle zákona č. 634/1992 Sb. nebo zákona č. 89/2012 Sb. Z tohoto důvodu je navrhováno, aby návrh zákona nabyl účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů.

D. ODŮVODNĚNÍ HLAVNÍCH PRINCIPŮ NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY

Z důvodu právní jistoty se navrhuje do věty první § 24b zákona č. 634/1992 Sb., která upravuje věcnou příslušnost k projednání přestupku, doplnit chybějící odkazy na příslušná ustanovení zákona č. 634/1992 Sb., v nichž jsou uvedeny správní orgány, kterým je svěřována působnost v oblasti dozoru nad plněním povinností podle citovaného zákona nebo zákona

č. 89/2012 Sb. (tedy konkrétně na § 23, 23b, 23c a 23d zákona č. 634/1992 Sb.). Tato doplnění v souladu s legislativní zásadou jednoznačnosti a předvídatelnosti normativního textu zajistí, že v zákoně č. 634/1992 Sb. bude zcela přesně a bez pochybností stanoven výčet správních orgánů určených k projednávání přestupků podle citovaného zákona.

E. PŘEDPOKLÁDANÉ DOPADY NA STÁTNÍ ROZPOČET, OSTATNÍ VEŘEJNÉ ROZPOČTY A NA PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ

Navrhovaná právní úprava nebude mít žádné bezprostřední dopady na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty, neboť se navrhuje výlučně odstranění normativního nedostatku zákona č. 634/1992 Sb., které však nemá žádný vliv na původní posouzení předmětných dopadů, jež byly provedeny vůči správnému (a zamýšlenému) okruhu správních orgánů, kterým má (resp. měla) být svěřena působnost na úseku projednávání přestupků podle zákona č. 634/1992 Sb. Z logiky věci by tyto dopady mohly být spíše pozitivní, neboť výkon státní správy v předmětné oblasti bude efektivnější, a tedy lze očekávat, že i uhrazené pokuty budou vykazovat zvýšený (avšak v dané chvíli nevyčíslitelný) příjem pro státní rozpočet.

Navrhovaná právní úprava nebude mít vliv ani na podnikatelské prostředí České republiky.

F. ZHODNOCENÍ SOULADU NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY S ÚSTAVNÍM POŘÁDKEM ČESKÉ REPUBLIKY

Navrhovaná úprava je svým účelem a předmětem zcela v souladu s ústavním pořádkem České republiky, neboť jejím cílem je odstranit současný nežádoucí stav a zajistit plnohodnotnou aplikaci zásady enumerace veřejnoprávních pretenzí podle čl. 2 odst. 3 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

G. SOULAD NAVRHOVANÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY S MEZINÁRODNÍMI SMLOUVAMI, JIMIŽ JE ČESKÁ REPUBLIKA VÁZÁNA, A SE ZÁVAZKY VYPLÝVAJÍCÍMI PRO ČESKOU REPUBLIKU Z JEJÍHO ČLENSTVÍ V EVROPSKÉ UNII

Navrhovaná úprava není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a plně respektuje závazky vyplývající pro Českou republiku z členství v Evropské unii.

Zvláštní část

K části první:

K čl. I:

Navrhuje se zpřesnit věcná příslušnost správních orgánů určených k projednání přestupku tím, že do § 24b odst. 1 zákona č. 634/1992 Sb., bude výslovně doplněn odkaz na § 23, 23a, 23b a 23d tohoto zákona, tj. ustanovení, v nichž jsou vyjmenovány správní orgány příslušné ve vymezeném rozsahu k výkonu dozoru nad dodržováním povinností podle zákona č. 634/1992 Sb. nebo zákona č. 89/2012 Sb. Výčet těchto správních orgánů je uveden jako alternativní, a to vzhledem k potřebě vyloučit případný nežádoucí výklad o společném postupu těchto orgánů v případě výčtu kumulativního, i když alternativní výčet nevylučuje prvky kumulace.

Zároveň se navrhuje odstranění právního nedostatku ve větě první § 24b odst. 1, když dosavadní formulace věty uvádí, že „spácháním přestupku dochází k porušení povinnosti“, zatímco teorie práva jednoznačně stanoví, že „porušením povinnosti dochází ke spáchání přestupku“ (koneckonců tak, jak je stanoveno ve skutkových podstatách přestupků uvedených v § 24 a 24a zákona č. 634/1992 Sb.).

K části druhé:

K čl. II:

Navrhuje se, aby zákon nabyl účinnosti počátkem dne následujícího po dni jeho vyhlášení ve Sbírce zákonů, a to v souladu s § 3 odst. 4 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, ve znění pozdějších předpisů; důvodem pro využití možnosti stanovit ve zvlášť výjimečných případech dřívější účinnost, než by v daném případě byl den 1. července kalendářního roku (popřípadě 1. ledna kalendářního roku) je naléhavý obecný zájem na vyřešení situace, kdy by přestupky podle zákona č. 634/1992 Sb. v rozporu se zásadami správního trestání a účelného a efektivního výkonu státní správy mohla projednávat výlučně Česká obchodní inspekce, a to navzdory k tomu, že skutková podstata přestupku by se vymykala z jí svěřené působnosti. Takový stav je právně i věcně zcela nepřijatelný a musí být napraven v době co možná nejkratší, a to kromě jiného také vzhledem k citlivost oblasti právní vztahů, které jsou upraveny zákonem č. 634/1992 Sb., a s tím související potřebě rychle a účinně zasahovat proti všem zjištěným porušováním povinností tímto zákonem stanoveným.

V Praze dne 18. 4. 2023

Michael Rataj v. r.

Jan Bauer v.r.

Miloš Nový v.r.

Olga Richterová v.r.

Antonín Tesařík v.r.